

Зараз іде не тільки реальна війна на фронті, а й війна символів, війна за національну самоідентифікацію.

Як самостійна держава – Україна повинна володіти всіма символами державності і, перш за все, державною мовою з відповідною цій мові графічною абеткою (з матеріалів ІХ Міжнародного фестивалю «Книжковий арсенал», Київ, 22–26 травня 2019 року).

Список використаної літератури

1. Мала філологічна енциклопедія / Уклали: О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк. Київ: Довіра, 2007. 478 с. : іл.
2. Мітченко В. С. Естетика українського рукописного шрифту / вст. слово А.В. Чебикіна; слово про авт. О.К. Федорука. Київ : Грамота, 2007. 208 с.
3. Степовик Дмитро. Українська християнська абетка. Київ : Грані-Т, 2007. 80 с., іл.
4. Чебаник, В. Абетці української мови – бути! / Василь Чебаник, Володимир Петрашик. *Образотворче мистецтво*. 2017. № 1. С. 62–64 : іл.
5. Чебаник В. Рідній мові – зримий образ : [проект видатного графіка]. Укр. культура. 2007. №1. С. 19–21.
6. Ющук І. Українська мова / І. Ющук. Київ : Либідь, 2004. 640 с.
7. Василь Чебаник: Графіка української мови. Частина 1. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=J5PG8hm3kxI>
8. Василь Чебаник: Графіка української мови. Частина 2 URL: <https://www.youtube.com/watch?v=EY1mHPW6VWc>

Содомора Х.,
кандидат мистецтвознавства,
викладач,
Запорізький національний університет
(м. Запоріжжя)

ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО ДИЗАЙНУ В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ УКРАЇНИ

Навколишнє архітектурне середовище створюється, базуючись на припущенні про «середню, типову людину». У минулому проблема доступності розглядалася як результат індивідуального відхилення від «норми». Новий інтегрований підхід інклюзивного дизайну має на меті повною мірою

задовольнити потреби громадянина. Кожна людина має право потрапити в середовище та використовувати будь-яку частину його максимально самостійно та природно [11].

Сучасне усвідомлення дизайну і будівництва повинно базуватися на принципах інклюзивного дизайну: рівність і доступність використання; гнучкість використання; простота й інтуїтивність використання; доступно викладена інформація; терпимість до помилок; малі фізичні зусилля; наявність необхідного розміру, місця, простору.

Інклюзивний дизайн вагоме значення має організації освіти для дітей з особливими потребами, а також їхнього дозвілля. Важливе значення мають пандуси у музеях і розважальних центрах, спеціальні пристрої для незрячих дітей, щоб вони могли отримати інформацію у будь якій життєвій сфері.

В Україні з 2005 року почалося активне обговорення питання архітектурної доступності. Прийнято ряд нормативно-правових актів [4; 5; 6; 7; 8; 9], а також нових Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд», який набув чинності 1 квітня 2019 року [2].

Інклюзивний дизайн у місті створює можливість гарантувати рівний доступ до основних прав; покращити якість життя населення та забезпечити рівний доступ до всіх ресурсів і благ, які надають міста та населені пункти, незалежно від віку, мобільності чи можливостей. Інклюзивний дизайн створює можливість підтримувати та створювати рівні умови життя для найбільш вразливих груп населення (людей з інвалідністю, людей похилого віку, сімей з маленькими дітьми) та попереджувати їхню соціальну ізоляцію [10].

В Україні завдяки ініціативі Доступно.UA втілено ряд проектів, серед яких: блог про життя з інклюзивністю та відповідність українських міст стандартам доступності, консультаційне бюро, де кожен може отримати рекомендації, як зробити локацію зручною для всіх, форум інклюзивності, в якому проактивні громади діляться ідеями та проектами, що роблять життя в місті зручним. Також організація розробила мобільний застосунок «Dostupno». За 5 років роботи команда ініціативи надала рекомендації з облаштування

понад 200 просторам [1].

Прикладами застосування інклюзивного дизайну в міському середовищі України є термінал D Державного підприємства «Міжнародний аеропорту «Бориспіль»» [3], **інклюзивний пляж «Дельфін» в Одесі, облаштований пандусами і спеціальним ліфтом**, музичний фестиваль Atlas Weekend, обладнаний спеціальною платформою біля головної сцени, пандусами та супроводом сурдоперекладу [1].

Список використаної літератури

1. Абдулаєва Р. Доступне місто: чотири проекти, які руйнують бар'єри. URL: <https://media.zagoriy.foundation/velyka-istoriya/dostupne-misto-chotyry-proyekty-yaki-rujnuyut-baryery/>
2. Державні будівельні норми В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд» / розробники В. Куцевич, В Брунько, Б. Губов, В. Ніжник, Р. Уханський, І. Чернядьєва. 2018. 70 с.
3. Доступність та універсальний дизайн : навч.-метод. посіб./ за заг. ред. Байди Л. Ю., Красюкової-Еннс О. В. К., 2013. 128с.
4. Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю : Указ Президента від 03.12.15.
5. Про додаткові невідкладні заходи щодо створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями : Указ Президента від 18.12.07 № 1228
6. Про заходи, спрямовані на забезпечення прав осіб з інвалідністю : Указ Президента від 13.12.16.
7. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями : Указ Президента від 19.05.11.
8. Про першочергові заходи щодо створення сприятливих умов життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями : Указ Президента України від 01.06.05.
9. Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю : [Конвенцію ратифіковано Законом № 1767-VI від 16.12.2009]
10. Універсальний дизайн: практичні поради для кожного / І. Виртосу, Т. Печончик., 2019. 40 с.
11. Шкуро В. Інклюзивний дизайн як складова розвитку міст. *Соціальна робота*. 2019. № 5.